

Ott Saame
Advokaadibüroo Concordia OÜ
ott.saame@concordia.ee

Teie 16.01.2026
Meie 05.02.2026 nr 12.2-1/238-2

Järelevalvemenetluse lõpetamisest teavitamine

Austatud vandeadvokaat

Edastasite riigihankes osalenud ettevõtja lepingulise esindajana Rahandusministeeriumile järelevalveteate Rapla Vallavalitsuse (edaspidi ka hankija) avatud hankemenetlusena korraldatud riigihanke „Rapla Vesiroosi Kooli ja Rapla Kesklinna Kooli toitlustusteenus 2026-2029“ (viitenumber 301068, edaspidi ka riigihange) üle järelevalvemenetluse alustamiseks.

Järelevalveteates märgite kokkuvõtlikult, et hankija tegevus ei ole olnud kooskõlas RHS §-s 3 sätestatud põhimõtetega, eelkõige selle p-s 1 sätestatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtetega. Lisaks on hankija rikkunud riigihanke eeldatava maksumuse määramise reegleid (RHS § 23 ja § 24 lg 4) ning seetõttu jätnud õigusvastaselt kvalifitseerimata hanke rahvusvahelist piirmäära ületava hankena (RHS § 14 lg 3). Seetõttu on hankija jätnud hanke kohta avaldamata teate Euroopa Liidu Väljaannete Talituse vahendusel (RHS § 82 lg 1¹) ning määranud pakkumuste esitamiseks liiga lühikese tähtaja (RHS § 93 lg 1 p 4). Samuti on hankija jätnud õigusvastaselt pikendamata pakkumuste esitamise tähtaja (RHS § 82 lg 1).

Rahandusministeeriumi hinnangul andsid järelevalveteates esitatud asjaolud ja põhjendused ning riigihangete registris avaldatud andmed koos riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustega alust põhjendatud kahtluseks, et hankija tegevus riigihanke korraldamisel ei ole olnud kooskõlas RHS-is sätestatud nõuetega. RHS § 205 lg 1 p 1 kohaselt võib Rahandusministeerium alustada järelevalvemenetluse põhjendatud kahtluse korral RHS §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad RHS-i rikkumisele ja puuduvad RHS § 206 lg-s 1 nimetatud asjaolud.

Rahandusministeerium pöördus 20.01.2026 telefoni teel Rapla Vallavalitsuse poole ja teavitas kavatsusest alustada järelevalvemenetlust hankija tegevuse õiguspärasuse kontrollimiseks riigihanke läbiviimisel. Rahandusministeerium edastas 21.01.2026 hankijale järelevalvemenetluse alustamise kirja nr 12.2-1/329-1 ning palus hankijal edastada hiljemalt 28.01.2026 omapoolsed selgitused kirjas osundatud RHS-i rikkumiste kohta.

Rahandusministeerium juhtis järelevalvemenetluse alustamise kirjas muu hulgas hankija tähelepanu alljärgnevale:

Riigihangete registrist nähtub, et hankija on riigihanke eeldatavaks maksumuseks määranud 700 000 eurot.¹ Hankija on riigihanke üldandmetes märkinud hanke liigiks eriteenused ja hankemenetluse liigiks avatud hankemenetluse. RHS § 126 lg 8 kohaselt kui hankija korraldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse avatud hankemenetlusena, kohaldab ta vastava menetluse kohta sätestatud korda. Kuna hankija on hanketeates märkinud, et riigihange viiakse läbi avatud hankemenetlusena, oli tal kohustus kohaldada RHS-is avatud hankemenetluse kohta sätestatud menetlusreegleid.

Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel RHS 2.peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatava maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda (RHS § 15 lg 2). RHS § 14 lg 3 kohaselt on rahvusvaheline piirmäär, millest alates on hankija kohustatud edastama hanke alustamise teate Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele (RHS § 45 lg 6), kohaliku omavalitsuse üksuse tavateenuste hankelepingu korral 216 000 eurot. Sotsiaal- ja eriteenuste rahvusvaheline piirmäär on 750 000. RHS § 93 lg 1 p 4 kohaselt, kui teenuste riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ning kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt, siis peab avatud hankemenetluses pakkumuste esitamise tähtaeg olema vähemalt 30 päeva hanketeate väljaannete talitusele esitamisest arvates. Kuna hankija on valinud antud juhul menetlusliigiks avatud hankemenetluse, siis ei ole lubatud kohaldada RHS § 126 lg-s 6¹ sätestatud 10-päevast pakkumuste esitamise tähtaega.

Käesoleval juhul ei ole pakkumuste esitamise tähtaeg kooskõlas riigihanke rahvusvahelist piirmäära ületavas avatud hankemenetluses kehtiva minimaalse pakkumuste esitamise kestusega ning hankija on jätnud edastamata riigihanke menetlust alustava teate avaldamiseks Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele (ELVT). Samuti nõustub Rahandusministeerium järelevalveteates osundatuga, et võttes arvesse hankelepingu eset ning eeldatavat kestust (38,5 kuud; 1.04.2026 - 15.06.2029) ning riigihangete registris esitatud pakkumuste maksumusi, on küsitav, kas hankija on riigihanke eeldatava maksumuse korrektselt määranud ning sellest tulenevalt jätnud riigihanke menetlust alustava teate ELVT-le avaldamiseks edastamata.

Lisaks juhtis Rahandusministeerium hankija tähelepanu sellele, et olukorras, kus hankija eksib hankelepingu eeldatava maksumuse määramisel ning lepingu tegelik maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära, kuid riigihange on siiski läbi viidud alla rahvusvahelise piirmäära kehtivate reeglite kohaselt, võib hankijal puududa muu õiguspärane alternatiiv kui tunnistada riigihange RHS § 73 lg 3 p 6 alusel põhjendatud vajaduse korral omal algatusel kehtetuks ning korraldada uus riigihange.

Hankija vastas Rahandusministeeriumile 28.01.2026 kirjaga nr 12-3/2026/6-1, teavitades, et riigihanke tulemusel on hankeleping sõlmitud 21.01.2026. Hankija märkis kirjas, et hankeleping sõlmiti 21.01.2026 kell 14:47, kuid järelevalvemenetluse algatamise kiri on edastatud dokumendihaldussüsteemi kaudu hankijale 21.01.2026 kell 16:51. Hankija edastas oma väidete tõendamiseks Rahandusministeeriumile poolte poolt digitaalselt allkirjastatud hankelepingu 29.01.2026. Hankelepingu sõlmimise teade on riigihangete registris avaldatud 22.01.2026, mille p 6 kohaselt on kõigi selle teate alusel sõlmitud lepingute maksumus kokku 750 000 eurot.

Selgitame, et Rahandusministeeriumi pädevus ja volitused riigihangete üle järelevalve teostamisel on sätestatud RHS 9. peatükis. RHS § 206 lg 1 p 4 kohaselt järelevalvemenetlust

¹ Juhime tähelepanu, et hanke osas 1 on märgitud eeldatavaks maksumuseks 450 000 ja hanke osas 2 vastavalt 300 000.

ei alustata või alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse kui riigihanke menetlus on lõppenud. RHS § 73 lg 3 p 1 kohaselt lõpeb hankemenetlus hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega. Olukorras, kus riigihanke menetlus on kehtiva hankelepingu sõlmimisega lõppenud, ei ole Rahandusministeeriumil võimalik rakendada järelevalvemeetmeid, st teha hankijale ettekirjutust kas rikkumise lõpetamiseks või hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks. Kuna riigihanke menetlus on käesolevaks hetkeks lõppenud, esineb RHS §-st 206 lg 1 p-st 4 tulenev menetlustakistus järelevalvemenetluse jätkamiseks. Tuginedes eeltoodule lõpetab Rahandusministeerium järelevalvemenetluse.

Vaatamata järelevalvemenetluse lõpetamisele juhime järelevalveteate esitaja tähelepanu sellele, et RHS § 185 lg 1 alusel võib pakkuja, taotleja või riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtja vaidlustada hankija tegevuse, esitades riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) sellekohase vaidlustuse, kui ta leiab, et käesoleva seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid. Lisaks riigihanke alusdokumentide ja hankija tehtud otsuse vaidlustamisele, võib RHS § 185 lg 4 p 4 kohaselt ettevõtja vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav. RHS § 189 lg 7 kohaselt võib RHS § 185 lõike 4 punkti 4 alusel esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul hankelepingu sõlmimise teate registris avaldamisest arvates. Seega hakkas RHS § 189 lg-st 7 tulenev vaidlustuse esitamise tähtaeg hankelepingu tühisuse tuvastamiseks kulgema 22.01.2026.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes RHS §-st 206 lg 1 p-st 4 ja lg-st 3 teatame, et Rahandusministeerium lõpetab järelevalveteate ajendil alustatud järelevalvemenetluse riigihanke „Rapla Vesiroosi Kooli ja Rapla Kesklinna Kooli toitlustusteenus 2026-2029“ (viitenumber 301068) üle, kuna riigihanke menetlus on lõppenud hankelepingu sõlmimisega.

Täname Teid esitatud pöördumise eest. Analüüsisime turuosalistelt laekunud teavet ning arvestame saadud infoga valimipõhise järelevalve tegevuse kavandamisel. Täiendavate küsimustega palume pöörduda riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonna juristi Kertu Kuiv’ a poole (tel: 58851394, e-post: kertu.kuiv@fin.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

Kertu Kuiv 5885 1394
Kertu.Kuiv@fin.ee